

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 227/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, sudcu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Helenou Čerešňovou, Horné predmestie 216/16, Svätý Jur, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 66/2017 a jeho uznesením zo 14. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

(ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 66/2017 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“) a jeho uznesením zo 14. septembra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania vedeného Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8 C 559/2004. Predmetom označeného konania je rozhodovanie o sťažovateľom podanej žalobe *„o náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti“* proti Sociálnej poisťovni. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C 559/2004-266 z 26. februára 2013 v spojení s opravným uznesením č. k. 8 C 559/2004-318 z 30. júna 2014 žalobu sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ podal proti označenému rozsudku a proti označenému opravnému uzneseniu odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 5 Co 581/2014, 5 Co 582/2014 z 22. marca 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil označený rozsudok okresného súdu vo veci samej a tiež označené opravné uznesenie.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tvrdí, že najvyšší súd *„nesprávne kvalifikoval dovolací dôvod, nakoľko sťažovateľ jednoznačne počas celého súdneho konania vrátane dovolacieho konania poukazoval na nesprávny procesný postup súdu“*. Sťažovateľ namieta, že podal dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), teda že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K tomuto ďalej uvádza, že *„počas celého súdneho konania vrátane dovolacieho konania poukazoval na to, že súdy podľa jeho názoru nesprávne vec vyhodnotili a nesprávne zamietli žalobu z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, čím bolo sťažovateľovi znemožnené, aby uskutočňoval svoje procesné práva t.j. aby domáhal sa voči Sociálnej poisťovni ako žalovanému svojich nárokov“*. Vzhľadom na uvedené *„je teda zjavné, že sťažovateľ*

poukazoval v dovolaní na to, že súd nesprávnym procesným postupom (nesprávnym vyhodnotením pasívnej vecnej legitímácie ako procesnej podmienky súdneho konania) znemožnil sťažovateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva a tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces čo je zjavne dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP; nie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ako to uvádza v Napádanom rozhodnutí Najvyšší súd SR“. K tomuto bodu, teda k pasívnej vecnej legitímácii, sťažovateľ ďalej poukazuje na svoju právnu argumentáciu, ktorú uplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi.

Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti tvrdí, že „v súdnom konaní nastali prieťahy, v dôsledku ktorých je sťažovateľ zaťažovaný dlhotrvajúcim súdnym sporom navyše dôvodne vyvolávajúcim stav právnej neistoty a to napriek tomu, že sťažovateľ spravil všetko preto, aby vec bola hospodárne a bez prieťahov prejednaná a rozhodnutá“.

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené.

2. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 13.000,- € (slovom trinásťtisíc Eur), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 14.09.2017, sp.zn. 3Cdo/66/2017, právoplatný dňa 15.12.2017 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 napadnutým uznesením najvyššieho súdu

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že najvyšší súd nesprávne vyhodnotil, ktorý dovolací dôvod vo svojom dovolaní sťažovateľ uplatnil. Sťažovateľ tvrdí, že z celého konania pred všeobecnými súdmi, ako i z obsahu ním podaného dovolania vyplýva, že vo svojom dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP (dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Najvyšší súd však z obsahu ním podaného dovolania (nesprávne) vyvodil, že sťažovateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu).

Z judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017) vyplýva, že otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú. Postup súdu v súlade so zákonom preto ani nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia práva sťažovateľa.

Ústavný súd považuje v tomto bode za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Ako už bolo uvedené, otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016).

Vychádzajúc z citovanej judikatúry, v zmysle ktorej posudzovanie splnenia podmienok dovolacieho konania je výlučne v právomoci najvyššieho súdu, a zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľa v jeho sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, sa teda úloha ústavného súdu v tejto veci obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným spôsobom odôvodnil svoj záver o tom, že sťažovateľom uplatnenú dovolaciu argumentáciu je možné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Úlohou ústavného súdu v zmysle už citovanej judikatúry nie je posúdenie, či z obsahu sťažovateľom podaného dovolania bolo možné vyvodit' aj iný dovolací dôvod [§ 420 písm. f) CSP]. V opačnom prípade by totiž ústavný súd nahrádzal právomoc najvyššieho súdu, čo s odkazom na už uvedené zjavne nie je jeho úlohou.

K subsumovaniu sťažovateľom uplatnenej dovolacej argumentácie pod § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol: *«8. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Uviedol, že podstatným dôvodom pre podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku je nesprávne právne posúdenie veci. Po opísaní priebehu skutkového deja, v rámci ktorého došlo k jeho pracovnému úrazu, resp. po vylíčení*

trvalých zdravotných následkov a jeho invalidity žalobca podal vysvetlenie svojich doterajších aktivít voči vtedajšiemu zamestnávateľovi smerujúcich k vyplateniu náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti a tiež k uspokojeniu jeho nárokov na úrazovú rentu. Následne, po podrobnom opísaní dôvodov vedúcich k podaniu žaloby, ako aj doterajšieho priebehu konania a prietáhov, ku ktorým došlo, podal kritiku postupu prvoinštančného a odvolacieho súdu s tým, že súdy - podľa jeho presvedčenia - nerešpektovali právne závery vyjadrené najvyšším súdom v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 135/2009. Dovolateľ odvolaciemu súdu vytkol, že v napadnutom rozsudku uviedol celý rad nepodložených argumentov, ktoré neobstoja a priečia sa nielen skutočnosti, právnemu poriadku, rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 93/2003, ale aj záverom, ku ktorým dospel najvyšší súd pod sp. zn. Cpj. 11/80. V doplneniach dovolania podal žalobca vysvetlenie svojich dôvodov podania žaloby práve proti Sociálnej poisťovni; podľa jeho názoru totiž žaloba nemôže smerovať proti tomu, kto jeho nároky uznal (proti jeho zamestnávateľovi), ale len proti tomu, kto po účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. odmietol postupovať podľa zákona (týmto subjektom je podľa jeho názoru žalovaná). Z týchto dôvodov žalobca žiadal, aby dovolací súd buď rozsudky odvolacieho a dovolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo zmenil tak, že žalovanej Sociálnej poisťovni uloží povinnosť zaplatiť mu náhradu za stratu na zárobku za obdobie od 1. augusta 2003 do 31. decembra 2003 vo výške 454,81 € mesačne a od 1. januára 2004 tomu zodpovedajúcu valorizovanú úrazovú rentu...

11. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Prípustnosť dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [vid' napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa

v ďalšom texte uvádza odkaz na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

12. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patri do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 36/2016, 5 Cdo 264/2014, 1 Cdo 334/2013).

13. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno ani po 1. júli 2016 interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

14. Nadalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

15. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

16. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi

dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykávaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

18. Vychádzajúc z formulácií dovolania a posudzujúc tento mimoriadny opravný prostriedok podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) je zrejmé, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Z hľadiska obsahového žalobca zreteľne tvrdí, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, na ktorej spočíva jeho rozhodnutie, odklonil od toho riešenia určujúcej otázky, ktoré už skôr v danom spore zvolilo rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 135/2009 a ktoré zároveň zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.»

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že záver najvyššieho súdu, podľa ktorého sťažovateľ, ktorý vo svojom dovolaní výslovne neoznačil ním uplatnený dovolací dôvod, uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nie je z jeho pohľadu možné hodnotiť ako svojvoľný či arbitrárny. Napadnuté uznesenie teda nie je možné považovať za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v dovolacom konaní, ktorý by popieral ich účel alebo zmysel, preto v tejto časti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ako *obiter dictum* ústavný súd upriamuje pozornosť sťažovateľa na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, v zmysle ktorej pod pojmom „procesný postup“ možno rozumieť len faktickú, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúcu činnosť alebo nečinnosť súdu, teda samotnú procedúru pojednania veci (to, ako súd viedol spor), ktorá znemožňuje strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marí možnosti jej aktívnej

účasti na konaní (napr. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012 alebo z nedávnych napr. 7 Cdo 163/2016, 5Cdo/25/2017, 5Cdo/84/2017). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (tamtiež). Účastníkovi konania teda nie je znemožnená realizácia jeho procesných oprávnení právnym posúdením súdu (napr. R 54/2012, 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010, 8 ECdo 170/2014). V prípade, ak by sťažovateľ pred najvyšším súdom výslovne uviedol, že z obsahu jeho dovolania podľa jeho názoru vyplýva dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd by jeho dovolanie posudzoval v zmysle už citovanej judikatúry.

II.B K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ústavy

(II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, IV. ÚS 295/07, I. ÚS 206/08, IV. ÚS 337/08, IV. ÚS 258/2012, I. ÚS 559/2014, III. ÚS 333/2015, II. ÚS 415/2017, III. ÚS 618/2017). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že najvyšší súd v právnej veci sťažovateľa rozhodol napadnutým uznesením zo 14. septembra 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. decembra 2017 a ktorého právne závery boli predmetom ústavnoprávneho preskúmania v časti II.A tohto uznesenia.

Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní už nemohlo v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (14. februára 2018) v zmysle judikatúry ústavného súdu dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ak teda sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní v čase, keď najvyšší súd už vo veci samej nekonal, v dôsledku čoho už k namietanému porušovaniu označeného základného práva sťažovateľa jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd túto časť sťažnosti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú (obdobne pozri IV. ÚS 189/2013, III. ÚS 350/2017).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi v nej uvedenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018